

İnternetin çarpık yüzü: 'Facebook'

'İletişim devrimi', insanal ilişkileri daha da sınırladı,ve neredeyse yoketti.Mektup ,telefon gibi gibi haberleşme aracı olarak serüvenine başlayan internet; günümüzde varolan sınırlı sosyal ilişkileri de esir almış görünüyor. Mektuplaşmak, tebrik kartı atmak tarih oldu. Mail yollamak, MSN, chat, facebook, Twitter, Youtube; cep telefonları ve TV ' deki dizi bağımlılığını dahi sollamış durumda. Yüzmilyonlarca insan bu araçlar yoluyla ,ilkokul arkadaşlarını, eski okul arkadaşlarını, sevgililerini bulmaya çalışmakta, karşı tarafla anında iletişim kurmakta, yazı, fotoğraf, görüntü video klip paylaşabilmektedir.Dahası kendi namına bir kod isim ve şifreyle açılabilen hazır internet siteleri sayfalarına (bloglar), ürünlerini yükleyerek, dünyaya sunmaktadır.

Yüzyüze olmayan ve çoğu yalana dayalı 'sevgi' ilanlarıyla, sanal dünya, komisyon bile ödenmeden bir günlük aşkların ' aracı' sı konumuna yükseldi.İsteyen karşıındakine, sanal alem üzerinden gül, öpücük, isteyen de kuran ayeti, mevlüt, ya da Adana Kebabı yolluyor. Ama bunlara ne dokunabiliyorsunuz, ne sıcaklığını hissedebiliyor ne de kokusunu alabiliyorsunuz. Gerçek ilişkilerde , üretim, ekmek kavgası, acı, gözyaşı, sevinç , dostluk ,ayrılık, birleşme , doğum, ölüm ; kısaca yaşama mücadelesi var. Sömürü, savaşlar, barış mücadelesi ,insan yaşamının satış masasına yatırılmasına direnen insanlar var, sınıf mücadelesi var. Sanalda ise, başlaması da bitişi de, ' tık'lamaya , kendini allayıp pullamaya dayanan, pazarlama çabaları var. Bundan dolayı da hayal kırıklıkları da hayli yoğun.Dünya nüfusunun önemli bölümü, 'sanal alem' nedir bilmeden yaşarken; eğemenlerin , sanal aleme dalma "lüksü elde eden" insanlığın bir kesimi - ki buna az buçuk düşünme ve çevresini de etkileme olanağına sahip ayrıcalıklı bölümü de diyebiliriz - aracılığıyla, güdüleme ve beyin yıkama faaliyetini kat be kat çoğaltarak , sistemden kaynaklanan yabancılaşmayı, derinleştirdiği söylenebilir.Yüzmilyonlarca üyesi olan bu paylaşım siteleri: resim, video ve sözde bilgi paylaşımının yapıldığı ,insanların binlerce 'arkadaş' 'dost' edindiği, kendi kafasındakilerle topluluk oluşturdukları ve kendilerini sosyal kılarak tatmin oldukları asosyal bir alemdir. Dahası kendini teşhir etme ve başkalarını dikizleme işlevi ile donatılmışlardır. Sanki günlük yaşamda devletin üniformalı tayfasının denetim ve röntgeni, kameraları yetmiyormuş gibi, insanlar sanal mercekte kendilerini izlettiriyor, gözlettirebiliyorlar.

Sanal alemde herkese ' özel yaşam alanlarını' açmak, duygu ,istek, hayal ,fotoğraf ,video ve profilini paylaşmak kendini teşhir sayılmaz mı? Sözde bazı güvenlik oyunlarıyla sadece tanıdığınız ya da hoşlandığınız kişileri arkadaş olarak ekleme, silme seçeneğiniz olsa bile, Facebook benzeri siteler, sizin mail listenizde olan kişileri, karşı tarafa önererek arkadaşlık yapmaya teşvik etmekte, siz eklemesiniz de karşı taraf ekleyerek arkadaşlarınıza ve onların sırlarına da ulaşabilmektedir. Normal yaşamda ' bu benim özel yaşam alanım , kimseyi yaklaştırmam ' tutumuyla, anne, baba, ya da eşten gizlenen telefon ve inernet yazışmaları; burada kamuya sunuluyor.Artık insanlar böyle 'özgür' oluyorlar.Trajik olan da budur.

Kapitalist sistemin bireyselleştirmeyi zirveye çıkararak, insanı kendine yabancılaştırıp, asosyal kılma ve kolayca gütmeye çabasının; tepkiye yolaçtığı ve bastırılmış (*bencilliğe hapsolmuş*) paylaşma ve sosyalleşme isteminin; insanları bir dışavurum platformu olarak , sanal aleme yönelttiği söylenebilir. Ama bu kendiliğindenci seçiş ve böylesi bir kanala sürüklenme, sosyalleşme getirmediği gibi, kişi kendini sosyal sandığı için, sanal alemden çıktığı anda, gerçek ilişkiler denizi içinde boğulmakta, stres yaşamakta ,daha büyük bir yalnızlık duygusu, beraberinde psikolojik çöküntü ve telefata getirmektedir.Sevgilisi kızın çıplak resmini Youtube' de paylaşan gencin, kızın akrabalarınca öldürülmesi gibi, eşini sanalda aldatırken yakalayan karı-kocaların aile dramları da artık vaka-i adiyeden sayılmaktadır.Gerçek yaşamdaki yabancılaşma, sevgi yoksunluğu ve kırık dökük aşkların tamirat atelyesi olarak sanal alem seçilmekte,oradan da kapanması zor yaralarla dönülmektedir. Psikologlar, gencecik insanların kendilerine gelerek, "*facebook'ta niye benim 50 arkadaşım var başkalarının ise 1000-2000 arkadaşı var*" dediklerini, ağıladıklarını ve kendilerini yalnız hissettiklerini saptamış durumdadır. Vay yavrum vay(!) Kim sana söyledi gerçek alemde bulamadığın sosyal ilişkiyi, yaşayamadığın paylaşımı ve yakalayamadığın aşkı; sanalda bulacağını.?

İsviçre'nin kapitalist ahlakı, bireyciliği ve yalnızlığı yaşam tarzı yapmış vatandaşları bir yana, göçmen olarak yaşayan bizlerin; dil, iş, okul vb. güçlüklerle boğuştuğu, kültürel çatışma ve uyumsuzluklar yaşadığı ve yabancı olduğumuzun çoğunlukla çaktırmadan ama bazen de açıkça hissettirildiği bir ülkede, birbirimizle fazla didişerek, sevgisizlik, asosyallik ürettiğimiz bir gerçektir. Yabancı ülkede katmerleşmiş sevgiye susamışlığı ve açlığı gidermenin yolunu, sanal alemde arayan çocuklarımızı ve dostlarımızı; internetin olumsuz yönleri konusunda uyaralım ve onları bilgilenme amaçlı kullanım kulvarına yönlendirelim. Ama öncelikli olarak gerçek yaşamda yakınlarımızla, içten, sıcak ve saygılı bir ilişki içinde bulunarak sevgimizi çoğaltalım..

Politik bir aydınlatma çabası içinde olanlar da, gerçek bir aydınlatmanın ve örgütlemenin kitlelerle yüzyüze yapılacağı doğru anlayışından sapmadan, sanal dünyadaki hızlı erişim avantajından yararlanabilir. Somut bir örgütlenme potansiyeli ve yeteneği taşımamakla birlikte, mail, power-point, video gibi araçlarla dolaşıma sokulan gerici, ırkçı, şoven ve darbeci anlayışlarla mücadele için, sanal alem bir mücadele ve aydınlatma, yayın platformu olarak değerlendirilebilir. Ama hepsi o kadar.. İnterneti ve adını andığımız paylaşım sitelerini, neden kullandığını bilerek kullanmak gerekiyor. Kesinlikle gerçek yaşamdaki arkadaşların, sevgililerin önüne geçirmemeli, ilişkiyi *'adam gibi'* yaşamalıyız.

Not: Yukarıdaki yazı bu köşede 7 yıl önce yazılmıştı. Sosyal medyaya, Whats ap, instegram vb. yenileri eklendi. Akıllı telefonlar yoluyla 'sosyal ağ' herkesin cebine girdi. Fetöcü darbecilerin kullandığı By lock gibi onlarcası daha var. Sosyal medyada troller türedi. Algı yönetiminin ve kitleleri sürüleştirmenin önemli bir aracı haline geldi. Egemenlerin, emperyalistlerinin ve istihbarat örgütlerinin, muhalifleri ve direnişçileri avladığı bir tuzak durumuna da dönüştü. Sosyal medyanın, iletişimi, materyallerin baskı ve dağıtımını hızlandıran yönünün bilincinde olarak, gerçekliğinden emin olduğumuz basın ve yayın kuruluşlarının, yazarların belge, video ve yazılarını elbette gerçekleri duyurmak adına yaygınlaştırabiliriz. Sosyal medyayı, örgütlenme çalışmasında temel değil, dolaylı bir araç olarak; örgütlemenin ancak yüz yüze ilişkiden doğacağını da unutmadan, algı yöneticilerine malzeme ve yem olmadan; kullanmayı öğrenmeliyiz.

Haziran 2017 / arkadaş